

DIDZA' BURÓP BSÖLĚ'Ě PABLO YÖDZ CORINTO

*Pablo rugapë' Dios bunách queë' Cristo nacué
Corinto*

¹ Neda', Pablo, naca' gbaz queë' Jesucristo le rè'nnë' cni Dios. Runbi' neda' tsazxón bi'i böchi'ru' Timoteo. Rugapa' Dios lbi'ili', rudubli' queë' Dios lu yödz Corinto, len yúgu'tëli' náquili' quizi queë' Dios luyú Acaya. ² Rnabda'-në' Xuzru' Dios len Xanru' Jesucristo uzá' ladxë'ë queëli' len gunë' ga soa dxi icj ládxi'dau'li'.

Yugu' le gzxaca' gdi'ë Pablo

³ Yöl-la' ba Dios, Xuzë' Xanru' Jesucristo, le naquë' Xuzru', ruhuechi' ladxë'ë rè'u, len naquë' ca' Dios, ruhuí' zxönteczë' rè'u. ⁴ Ruhuí' zxönë' rè'u Dios cati' rac bíti'tëz bi rac queëru', quië gac hui' zxönru' ca' nup bi rac quegac. Ruhuí' zxönru' lequë' ca na' ruhuí' zxönë' rè'u Dios.

⁵ Tsca ta'yán le rzaca' rgui'ru', ca na' gzxaca' gdi'ë Cristo, lëzca' cni ta'yán le tu'huí' zxön rè'u, le nacru' tuz len Cristo. ⁶ Qui lë ni na', chqui' bi rzaca' rgui'tu', rac cni queëtu' quië gac hui' zxöntu' lbi'ili' len guntu' ga ulali'. Chqui' Dios ruhuí' zxönë' netu', rac cni quië gac hui' zxöntu' lbi'ili', ati' lu yöl-la' rböz zxön ladxí' queëli', gac gua' glenli' yugu' le saca' qui'li', ca na' rac ca' queëtu'. ⁷ Ruzxöni ládxi'tu'-në' Dios gúnteczë' ga gac dxi'a queëli', le nözitu' ca na' rzaca' rgui'li'

tsaxxón len netu', lëzca' cni ruzi'li' xbey tsaxxón len netu' le ruhuí' zxönë' rë'u Dios.

⁸ Rë'nitu' gnözili', böchi' lza'adau', ca nac le zian le glac queëtu' luyú Asia. Gdödti bë'i lë na' guc queëtu', guc zi'tër ca le guc gua' glentu'. Ca' guc, cutur bentu' löz soatu' gbantu'. ⁹ Gúquitu' guc queëtu' ca rac quequë' bönni' chnarugu quequë' latië'. Guc cni queëtu' cui uxxöni ládxi'tu' la' cuinztu', san uxxöni ládxi'tu'-në' Dios, Nu ruspán nup chnatgac. ¹⁰ Dios buslé' netu' lu lë na' ben ga gzoa banádx gattu', ati' ruslé' netu' yugu' dza. Runtu' löz uslé' netu' Lë' cni leyúbl ¹¹ chqui' gáclenli' netu', ulidzli'-në' Dios gnábili'-në' gáclenë' netu'. Dios gunë' ca na' gnábili'-në' tsaxxón len bunách zian, uzá' ladxë'ë queëtu', ati' la'ná xclenë' Dios uláz queëtu'.

Rguúxjö'ë Pablo bizx quië rdzeynë' gdxinë' Corinto

¹² Lë ni le run ga rudzíjitu'. Bö' naccztu' ruluí' netu', len yöl-la' ba'a ladxí' queëtu' len gdu ládxi'tu' runtu' bi runtu' yödzlyú ni, len cni bentu' ca' ga ni' zoali'. Cni bentu', le guclen netu' le buzá' ladxë'ë queëtu' Dios, len clëg len yöl-la' rejni'i queëztu' bentu' cni. ¹³ Ruzujtu' queëli' lu guich tuz le gac ulabli' len le gac tséjni'li'. Rac ladxa'a tséjni'li' gdu ¹⁴ lë na' réjni'li' lati'. Ni'r cati' gdxin dza huödë' Xanru' Jesucristo, gac gunli' netu' zxön ca na' netu' guntu' lbi'ili' zxön.

¹⁵⁻¹⁶ Le bena' löz lë ni, gza' ladxa'a guida' ga zoali' zi'al cati' gdöda' luyú Macedonia, ati' guida' ga zoali' leyúbl cati' uzá'a ni quië uzi'li' xba' chop lzu. Töd ni' huac gáclenli' neda' ugu'li' neda' nöz tsija' luyú Judea. Cni gu'nda' guna'. ¹⁷ ¿Naru'

ráquitsali' gzxì' yè'a le butsó'a ca guna'? ¿Naru' ráquitsali' lu yöl-la' bunáchz quia' runa' le rdxinz icja', len bè'za' ca' didza' cati' gnia': Cni guna'?
 18 Ni'a queë' Xanru' Dios, Nu run gdutë ca rna xtidzë'ë, cutu bè'za' ca' didza' cati' bé'lèna' lbi'ili' xtidzë'ë Dios. 19 Jesucristo, Zxi'nè' Dios, Nu na' bentu' lban qui ga zoali', neda' len Silvano len Timoteo, cutu rui'zè' ca' didza'. Lè' ru'ë didza' gdutë li. 20 Cristocz runë' ga nac gdutë löz yúgu'të le gzxì' lu në'ë Dios, atì' ni'a queë' Lè' gac gnaru': "Ca' gac", quië gac queë' Dios yöl-la' ba. 21 Dioscz runë' ga runtu' löz tsazxön len lbi'ili' náquiru' queë' Cristo, len budödë' lu na'tu' dxin queë' runtu'. 22 Bennë' queëru' le nac bè' náquiru' queë', bchizië' icj ládxi'dau'ru' Dios Bö' La'y, Nu nac queëru' le run ga nac löz yúgu'të le gunnë' queëru' Dios.

23 Ni'a queë' Xanru' Dios, Nu nözi le rza' ladxa'a, ru'a didza' gdutë li. Nözcznë' Lè' cutu bida' ga zoali' lu yödZ Corinto, cui gun bayúdx guna' ga huí'nili'. 24 Cutu ré'nitu' gna bé'itu' lbi'ili' ca réjlë'li' Cristo, le chnacli' tsutsu ca réjlë'li' Lè'. Ré'nitu' guntu' le gun ga udziji ládxi'li'.

2

1 Qui lë ni na' bè' ladxa'a cu guidtea' queëli' leyúbl, cui guna' ga huí'nili'. 2 Chqui' guna' neda' ga huí'nili', ¿nuzxa caz gun ga udzijda' neda'? ¿Naru' guntsa' ga hui'ni nu ral-la' gun ga udzijda' neda'? 3 Qui lë ni na' buzuja' queëli' lu guich zì'al. Cutu gu'nda' guida' ga zoali', cui gunli' ga hui'nda', le ral-la' gunli' lbi'iczli' ga udzijda' neda'. Le ruzxöni ladxa'a lbi'ili', nözda' udzìjili' yúgu'tëli' chqui' udzijda' neda'. 4 Cati' ni' buzuja' queëli'

lu guich lë na', gsëbitsqui ladxa'a, len bui'nitsqui ladxa'a ga bdxintë grödxä'. Buzuja' cni lu guich, clëg quië guna' ga huí'nili' san quië gnözili' ca nadxi'itsquida' lbi'ili'.

Ral-la' unít lauru' nu rua' dö'

⁵ Chqui' zoë' ni' bönni' na' bushui'nnë' rë'u, clëg neda'z bushui'nnë', san yúgu'tëli' lbi'ili' bushui'nnë' lati'. Rnia': Lati', cui töd bë'i gchugu bë'a queë' bönni' na'. ⁶ Tscati' gaz zxguia' chbenli' queë' bönni' na' yelatí'z cunuhoätëli'. ⁷ Na'a, ral-la' unít lauli' bönni' na' len utipli' ladxë'ë, cui töd bë'i hui'nnë' len cui gac tsaz chop ladxë'ë. ⁸ Qui lë ni na' ráta'yua' lauli' gunli' le gac bë' nadxi'ili'-në' gdu ládxi'li'. ⁹ Qui lë ni na' ca' buzuja' queëli' lu guich lë na'. Gu'nda' si' bë'a lbi'ili' quië gnözda' chqui' rúnteczli' ca rna xtidza'a. ¹⁰ Cati' nu runít lauli' lbi'ili', neda' ca' runít lahua' nu na'. Cati' nu runít lahua', chqui' bi ben nu na' runít lahua', runa' cni uláz queë' Cristo quië gac bi uzi'li' xbey. ¹¹ Cni runa', cui saqui' Satanás tu' xöhui' uxícj rë'u, le chnöziru' yugu' le rë'ni gun queëru'.

Grö'ë baguí'i Pablo lu yödz Troas

¹² Cati' bdxina' lu yödz Troas quië guna' lban qui didza' dxi'a queë' Cristo, benntsquë' neda' latj Xanru' guna' lban ni'. ¹³ Zal-la' guc cni, grö'a baguí'i le cutu yajxaca'a-bi' ni' bi'i böchi'ru' Tito. Qui lë ni na' buzá'lëna' bunách ni', gyija' luyú Macedonia.

Gdél-li'ru' le zóalenë' rë'u Cristo

¹⁴ Xclenë' Dios, rchë'teczë' rë'u ca tu le nac bë' bdél-li'në' Cristo yöl-la' ruslá queëru'. Dios

rugunë' dxin rë'u quië rulu'ë lahui ca gac lunbë' Cristo bunách. Le nacru' nac ca tu le rla' zxix, le rguis gáti'tëz. ¹⁵ Nacru' ca tu nör rla' zxix, le ruzégui'ë Cristo lahuë' Dios, len le rguisië' laugac nup nulagac len nup nanitgac. ¹⁶ Laugac nup na' nanitgac nacru' ca tu le rla' zgut le nac bë' latië', san laugac nup na' nulagac nacru' ca tu le rla' zxix le nac bë' gbánteczru'. ¿Nuzxa caz nac lsaca' gun cni? ¹⁷ Cutu runtu' ca tun zian bunách tu'gún dxin xtidzë'ë Dios ca tu le tuti' len ta'u bunách, san le nasölë'ë netu' Dios, gdu ládxi'tu' rui'tu' didza' lahuë' Lë' le nactu' tuz len Cristo.

3

Ca nac didza' ruún rë'u tuz len Dios

¹ ¿Naru' ráquitsali' run ba zxön cuintu' cati' rui'tu' cni didza'? ¿Naru' runtsa bayúdx ului'itu' lbi'ili' guich le ruluí' le nactu'? ¿Naru' ral-la' gnábitu' lbi'ili' gunnli' queëtu' tu guich cni, ca na' tun la'gac bunách? ² Lbi'iczli' nacli' ca tu guich le ruluí' le nactu', le nayúj lu icj ládxi'dau'tu', ati' yúgu'të bunách gac luláb lei len luúnbë' lei. ³ Le nacli' nalá' lahui ca tu guich nuzujë' Cristo, le bsölë'ë lu na'tu'. Cutu nayúj tu lu guich, san Bö' La'y queë' Dios ban nuzujë' lei, clëg tu lu guiöj blag, san lu icj ládxi'dau'li' nuzujë'.

⁴ Rui'tu' cni didza' le ruzxöni ládxi'tu'-në' Dios le zóalenë' netu' Cristo. ⁵ Cutu ráquitu' bi' gac guntu' racz queëtu', san Dios runnë' queëtu' yöl-la' huac bi' guntu'. ⁶ Dioscz bennë' queëtu' yöl-la' huac guntu' xchinë' lu didza' cub na' ruún rë'u tuz len Dios. Didza' ni cutu nac tu zxba nayúj lu guich, san nac tu le rusëdnë' rë'u Dios Bö' La'y. Zxba na' nayúj

lu guichz rchugu queëru' gatru', san Dios Bö' La'y nabániru'.

⁷ Yugu' zxba queë' nayujgac lu guich, Dios buzujë' yugu' lu guiöj blag, ati' bulu'ë lahui yöl-la' yení' queë' cati' budödë' lei lu në'ë Moisés. Zal-la' gdöd qui, gyëptër yös yení' lahuë' Moisés. Cni guc, cutu guc luyú lahuë' Moisés bunách Israel. Chqui' yajtság zxba na' yöl-la' yení' cni, ati' zxba na' rchugu quegac bunách lat, ⁸ szxönitër ca' ral-la' gac yöl-la' yení' dzag yugu' le runë' Dios Bö' La'y. ⁹ Gzoa tu yöl-la' yení' yajtság lë na' ben ga narugu quegac bunách lat. Szxönitër nac yöl-la' yení' qui lë na' run ga rnë' Dios nacgac tsahuí' bunách. ¹⁰ Le nactër lsaca' yöl-la' yení' nalá' lahui na'a, cuidí'z nagá'n yöl-la' yení' na' bla' lahui cati' Dios bunödzejë' quegac bunách zxba queë'. ¹¹ Chqui' gzoa yöl-la' yení' qui lë na' gzoa tu chi'idau'z, zxöntër nac yöl-la' yení' qui lë ni soa tsalzú.

¹² Le zoa queëru' lë ni runru' löz, rui'tu' didza' lu yöl-la' rugu ladxi' queëtu'. ¹³ Cutu runtu' ca benë' Moisés, bucachi' lahuë' len tu lári'dau', cui luyú bunách Israel yöl-la' yení' na' zeaj rnit. ¹⁴ Gulachúl gulanitië' bönni' ni'. Ga rdxintë na'a dza cati' tu'labë' guich qui didza' gul na' ruún bunách tuz len Dios, nac quequë' tsca nagá'n la' leyz lári'dau' na' lauquë', lë na' gac ugüë' tuzë' Cristo. ¹⁵ Ga rdxintë na'a dza, cati' tu'labë' guich ga na' nayúj didza' queë' Moisés, zxoá ca tu lári'dau' yöj lauquë' le run ga nachúl nanitquë'. ¹⁶ Cati' nu ruhuöác queë' Xanru', rdua lë na' run ga nachúl nanít nu na'. ¹⁷ Cati' ni rnatu': "Xanru'", rui'tu' didza' queë' Dios Bö' La'y. Ga zoë' Bö' La'y queë' Xanru', ni'

zoacz yöl-la' nadzán. ¹⁸ Yúgu'tëru' rë'u cutu bi nuséyj lauru', san nacru' ca tu guia dxili ga nalá' yöl-la' yení' qui lahuë' Xanru', ati' yöl-la' yení' na' queë' Xanru', Nu nac Bö' La'y, rutsá' rë'u, len run ga zeaj racr-ru' ca naquë' Cristocz, len rata'r queëru' yöl-la' yení' queë'.

4

¹ Dios buechi' ladxë'ë netu' len budödë' lu na'tu' dxin ni runtu', len qui lë ni na' cutu rac chop ládxi'tu'. ² Chbuca'ntu' yugu' le tun bagachi'z bunách len le tun ga rutui'ru'. Nutu nu rzi' yé'itu', len cutu rutsa'tu' xtidzë'ë Dios. Le rui'tu' didza' qui le nac gdutë li, rui' ládxi'tu' guntu' le láquibe'i yúgu'të bunách nac dxi'a lahuë' Dios. ³ Chqui' zoa nu curejni'i didza' dxi'a runtu' lna' lau qui, nac-gacz nup nachúl nanitgac cutu ta'yejni'i lei. ⁴ Cutu ta'yejlë' bunách na', le ben ga nac cni tu' xöhui', nu nun cuini ca dios, len rna be'i bunách dza ni zoaru' na'a, le ben ga nachúl nanitgac, cui la'le'i yení' qui didza' dxi'a ca nac yöl-la' yení' queë' Cristo, Nu na' rna' gdu ca naquë' Dioscz. ⁵ Cutu runtu' lban qui la' cuinztu', san runtu' lban queë' Jesucristo, rguíxjö'tu' naquë' Xanru', ati' netu' ni nactu' huen dxin queëli' le nadxi'itu'-në' Jesús. ⁶ Dios, Nu ben ga buzení' yení' ga ni' guc chul, naquë' Nu rgu'u yení' icj ládxi'dau'ru', le ruzejni'i rë'u quië gúnbë'ru' yöl-la' yení' queë' Dios, lë na' ruzení' lahuë' Jesucristo.

Le réjlë'ru' Dios runru' ca rë'nnë' Lë'

⁷ Yöl-la' tsahui' ni yu'u icj ládxi'dau'ru' rë'u, nacru' ca yusu' náquicni yu, quië gac bë' naqui queë' Dios yöl-la' huac zxön na' len clëg queëzru'.

⁸ Tu'saca' zi' netu' bunách san cutu rudú ládxi'tu'. Rõ'tu' bagu'í'i san cutu rac chop ládxi'tu'.

⁹ Ta'bía ladxí' netu' bunách san cutu rubíj ladxë'ë netu' Dios.

Ta'zé'itsqui netu' yu, san cutu tu'snít lau netu'.

¹⁰ Lu gdu ca nayá' nabintu' ráttecztu' tsaxxõn len Jesús, san rac bë' lu gdu ca nayá' nabintu' nabánitu' Lë'. ¹¹ Tsal ni zoatu' nabantu', zoatecz banádx gattu' le náquitu' queë' Jesús quië gac bë' nabánitu' Lë' lu gdu ca nayá' nabintu' le rnit. ¹² Cni nac, zoa banádx queëtu' gattu', san ni'a qui lë ni rata' queëli' yöl-la' na'bán.

¹³ Nayúj lu guich la'y, rna: “Gyéjlë'a Dios, ati' qui lë ni na' bë'a didza'.” Lëzca' cni rac queëtu', réjlë'tu' Dios, len qui lë ni na' rui'tu' didza'. ¹⁴ Nõzitu' ca gunë' Dios, Nu buspán Xanru' Jesús, uspanë' ca' netu' tsaxxõn len Jesús len uschinë' netu' tsaxxõn len lbi'ili' lahuë' Lë'. ¹⁵ Rac cni yúgu'të lë ni quië gac bi uzi'li' xbey, ati' chqui' la'del-li' zianr ca' bunách le ruzá' ladxë'ë queëru' Dios, la'në': “Xclenë' Dios”, ati' gac queë' Dios yöl-la' ba.

¹⁶ Qui lë ni na', cutu rac chop ládxi'tu'. Zal-la' rnit gdu ca nayá' nabintu', yúgu'të dza rucubë' Dios le nactu' lu icj ládxi'dau'tu'. ¹⁷ Le cuidi'z rzaca' rgui'ru' ni tu chi'idau'z run ga gata' queëru' le uzí'tscaru' xbey le soa tsalzú len le nactër lsaca' ca gac gúnbë'ru'. ¹⁸ Cutu rui' ládxi'ru' le rlé'iru' luyú ni, san le curlé'iru' rui' ládxi'ru'. Lë na' rlé'iru', tu chi'idau'z zoa, san le curlé'iru' soa tsalzú.

5

¹ Nõziru' cati' nit gdu ca nayá' nabinru', le nac ca tu yu'u lári'dau' yödzlyú ni, Dios chnupë'ë queëru'

tu le cub, le nac ca tu yu'u zoa tsaz ni' yehua' yubá, lë na' nunczë' Lë'. ² Qui lë ni na' rnë ládxi'ru' le ré'niru' tsazru' le cub ni', lë na' nac ca tu lidxru' ni' yehua' yubá. ³ Tsazru' le cub ni' ca na' rácuru' tu lari', cui soaru' ga cuzóa gdu ca nayá' nabinru'. ⁴ Tsal ni zoaru' lu gdu ca nayá' nabinru', le nac ca tu yu'u lári'dau', rnë ládxi'ru' lu yöl-la' rsëbi ladxi' queëru'. Cutu runru' cni le ré'niru' uca'nru' gdu ca nayá' nabinru', san ré'niru' tsazru' tsaz le cub ni'. Cni gac, uca'nru' gdu ca nayá' nabinru' le rnit, ati' tsazru' lu yöl-la' na'bán gdu. ⁵ Dios chnupë'ë queëru' yúgu'të lë ni, ati' bchizië' rë'u Dios Bö' La'y, Nu nac queëru' le nac bë' nac löz si'ru' lë na' nupë'ë queëru'.

⁶ Qui lë ni na' nadíp ládxi'ru'. Tsal ni yu'uru' lu gdu ca nayá' nabinru', nöziru' zoaru' zi'tu' ga zoa lidxë' Xanru'. ⁷ Runru' ca runru' le réjlë'ru'-në' Dios, len clëg le zoa bi rlé'iru'. ⁸ Le runru' löz lë ni, ré'niru' uca'nru' gdu ca nayá' nabinru' ni quië tsajsóalenru'-në' Xanru'. ⁹ Qui lë ni na' rui' ládxi'ru' gunru' le rdzag ladxë'ë Xanru', chqui' uga'nru' lu gdu ca nayá' nabinru' ni, o chqui' tsajsóalenru'-në' Xanru' ni'. ¹⁰ Cni runru' le run bayúdx gdxinru' yúgu'tëru' lahuë' Cristo ga ni' rö'ë rbequi xbeynë'. Ni'r ubi'ë qui queëru' tscá nac le benru' tsal ni yu'uru' lu gdu ca nayá' nabinru', chqui' benru' le nac dxi'a o le cunác dxi'a.

Le ruún rë'u tuz len Dios

¹¹ Qui lë ni na', le rádxitu'-në' Dios, rui' ládxi'tu' uzéjni'tu' bunách. Nözcznë' Dios ca nac le yu'u icj ládxi'dau'tu', ati' ruzxöni ladxa'a nözili' dxi'a ca' lbi'ili' lë na' yu'u icj ládxi'dau'tu'. ¹² Cutu rubíj

cuintu' dxi'a lauli', san rě'nitu' gata' queëli' latj gunli' netu' ba la'n, quië gac ubi'ili' didza', bi guiëli' bönni' tun ba zxön cuinquë' ca na' tu'luíz lahui cuinquë' len clëg ca nacquë' lu icj lãdxi'dau'quë'.
 13 Chqui' nachixi icjtu', nac quië gac yöl-la' ba queë' Dios, len chqui' cutu nachixi icjtu', nac quië gac bi uzi'li' xbey. 14 Run bayúdx bi guntu' le nadxi'inë' rë'u Cristo, le nöziru' tuz Nu gut uláz quegac yúgu'të bunách, len qui lë ni na' nac quegac yúgu'të bunách tsca nátlengac Lë' tsazxön. 15 Lë' gutië' uláz quegac yúgu'të bunách quië cutur bi lunë' bönni' nabanquë' le naqui quégaczë', san le naqui qui Nu na' gut uláz quequë' len bubán lu yöl-la' gut. 16 Qui lë ni na', cutur gúnbë'tu' bunách tsca nac le tu'luíz lahui, len zal-la' cniz bénbë'tu'-në' Cristo, cutu núnbë'tu'-në' cni na'a. 17 Chqui' nuhuóac tuz len Cristo núti'tëz bunách, chnac bunách cub nu na'. Chgdöd qui le glac zi'al, ati' chnucubgac yúgu'të.

18 Yúgu'të lë ni nunë' Dios, Nu bun rë'u tuz len Lë' lu në'ë Cristo, ati' budödë' lu na'tu' guntu' lban ca gac luhuóac tuz len Lë' yúgu'të bunách. 19 Lban runtu' rna cni: “Dios gzóalenë' Cristo, benë' ga gac luhuóac tuz len Lë' bunách yödzlyú ni, len cutu rajneynë' dul-la' gulabaga'.” Budödë' lu na'tu' didza' dxi'a ni, ca gac luhuóac tuz len Dios bunách. 20 Na'a, nactu' gbaz queë' Cristo, len rac na'a ca Dioscz ráta'yuë' lauli' lu rú'atu' netu'. Qui lë ni na' ráta'yutu' lauli' uláz queë' Cristo, gul-huóac tuz len Dios. 21 Cristo cutu bi dul-la' benë', san Dios budödë' Lë' ca bönni' dul-la' uláz queëru' quië gata' latj queëru' gacru' tsahui' ca naquë' Dioscz le nacru' tuz len Cristo.

6

¹ Le runtu' dxin tsaxxõn len Dios, ráta'yutu' lauli', rnatu': Cutu udõdli' ca'z le ruzá' ladxë'ë queëli' Dios. ² Nayúj lu guich la'y ca gnë' Dios, rna: Tu dza buzá' ladxa'a quiu', byõnda' li' Ati' dza bena' ga gac uláu', gúclena' li'. Gul-yutsca'. Na'a nac dza ruzá' ladxë'ë queëru'. Na'a nac dza gac ularu'.

³ Cutu ré'nitú' bi guntu' le gun ga nu gchixi gnigui, cui soa nu ucá'n ca'z dxin ni runtu'. ⁴ Ni'a qui bíti'tëz bi runtu', rui' ládxi'tu' gac bë' nactu' huen dxin queë' Dios. Qui lë ni na', len yõl-la' rböz zxõn ladxi' rua' rrentu' yugu' le rzaca' rgui'tu', len yugu' le ryadzj queëtu' len le tun ga rõ'tu' baguí'i. ⁵ Cni bentu' zal-la' gulazé'itsqui netu' yu bunách len gulagu'ë netu' lidx guia, len gulabía nidië' netu'. Gdõd bë'i bentu' dxin, cutu guta' queëtu' latj gastu' o bi gágutu'. ⁶ Bë' ládxi'tu' gac bë' nactu' huen dxin queë' Dios. Guc bë' lë ni
 Le nactu' ba'a ladxi',
 Len le naptu' yõl-la' rejni'i,
 Len le rbõztu' zxõn ladxi',
 Len le nactu' dxi'i ladxi',
 Len le zóalenë' netu' Dios Bö' La'y,
 Len le nac gdu ca nadxi'itu' lza'tu'.

⁷ Rui'tu' didza' gdutë li ati' zoalen netu' yõl-la' huac queë' Dios. Le nac tsahui' nac ca tu le rneytu' lu gdil-l, lenca' le run chi'i netu' lu gdil-l na'.

⁸ Nacuá' nup tun netu' ba la'n,
 Lenca' nup tu'zóa netu' tsla'l.
 Nacuá' nup tu'lídz ditj netu',
 Lenca' nup tu'lídz tsahui' netu'.
 Zal-la' ta'ná bunách rzi' yë'tu',

Rui'tu' didza' gdutë li.

⁹ Zal-la' nacuá' bunách cunúnbë'gac netu',

Nacuá' ca' nup núnbë'gac netu'.

Rdatu' ga zoa banádx gattu',

San ni zoatu' nabantu'.

Tunë' netu' zxguia',

San cutu tu'döddë' netu'.

¹⁰ Tu'shui'ni netu',

San rudzÍjitecztu'.

Nactu' bönni' yechi',

San runtu' ga rata' quegac bunách zian yöl-la'
tsahui' gdu.

Zal-la' cutu bi dë queëtu',

Naqui queëtu' yúgu'të le dë.

¹¹ Gdu ládxi'tu' ruí'lentu' lbi'ili' didza', böchi' lza'adau', zoali' Corinto. Bului'itu' lbi'ili' gdu ca rui' ládxi'tu' lbi'ili'. ¹² Chqui' cutu nacru' tuz cutu nac le curuí' ládxi'tu' lbi'ili', san lbi'iczli' cutu rui' ládxi'li' netu'. ¹³ Na'a, ruí'lëna' lbi'ili' didza' ca runë' bönni' ruí'lenë'-bi' didza' zxi'në', rnia': Gul-bí'i queëtu' ca rúnlentu' lbi'ili'. Gul-güi' ladxi' netu'.

Nacru' ca tu gdau' gayu'ë Dios ban

¹⁴ Cutu gacli' tuz len bunách cuta'yëjlë'.

¿Nacxcz gac lac tuz le nac tsahui' len le cunác tsahui'?

¿Nacxcz gac lac tuz le nac chul len le nac yení'?

¹⁵ ¿Nacxcz gac lacquë' tuz Cristo len Satanás, tu' xöhui'?

¿Nacxcz gac lacquë' tuz bönni' rejlä'ë Cristo len bönni' curejlä'ë?

¹⁶ ¿Nacxcz gac lac tuz gdau' queë' Dios len bdau' guiöj bdau' yag?

Lbi'icqli' nacli' ca tu gdau' ga yu'ë Dios ban. Ca nac
 lë ni, Dioscz gnë':
 Sóalena' lequë' len tálena' lequë'.
 Gaca' Dios quequë',
 Ati' lequë' lacquë' bunách quia'.
¹⁷ Qui lë ni na', gnë' ca' cni:
 Gul-rúj ladjquë', len gul-la'alén lequë'.
 Rnë' Xanru': "Cutu gútsa'li' le cunác,
 Ati' si' lu na'a lbi'ili'.
¹⁸ Neda' gaca' xuzczli',
 Ati' lbi'ili' gacli' zxi'na', bönni' len ngul."
 Cni rnë' Xanru', napczë' gdutë yöl-la' huac.

7

¹ Yugu' lë ni gzxi' lu në'ë Dios náquigac queëru',
 böchi' lza'adau'. Qui lë ni na' ral-la' un cuinru'
 dxi'a, ubiajru' yúgu'të le rucá'n ca'z gdu ca nayá'
 nabinru' len bö' nacczru'. Lu yöl-la' radxi queëru'
 Dios ral-la' gáquiru' quizi queë' Lë'.

Ca gulubí'i ládxi'gac nup ta'yejlë' Cristo

² Gul-sí' lu na'li' netu'. Nutu nu bia'tu' dö' qui,
 nu dzag lbi'ili'. Nutu nu bentu' ga gchixi gnigui.
 Nutu nu gzxi' yé'itu'. ³ Ru'a cni didza', clëg quië
 uspaga'a lbi'ili' zxguia', san nac ca na' chgnia' zí'al,
 rnia': Zoa' sina' gbánlena' lbi'ili' o gátlena' lbi'ili' le
 rui' ladxa'a lbi'ili'. ⁴ Ruzxõnitsca ladxa'a lbi'ili' len
 runtsca' lbi'ili' zxön. Zal-la' zian le rzaca' rgui'tu',
 nadiptsca ladxa'a len rudzjitsqui ladxa'a.

⁵ Cati' bdxintu' luyú Macedonia, ga rdxintë na'a
 dza, cutu rata' queëtu' latj uzí' ládxi'tu', san le zian
 le rac queëtu'. Ta'dil-len netu' bunách, ati' lu icj
 ládxi'dau'tu' yu'ugac le tun ga rádxitu'. ⁶ Ni'r Dios,
 Nu rutíp ladxi' nu chzoa gac chop ladxi', butipë'

ládxi'tu' cati' budxinbi' queëtu' bi'i Tito. ⁷ Cutu gucz le budxinbi' queëtu', san le gdíxjöi'bi' ca' netu' ca na' butipli' ládxi'bi' lbi'ili'. Gdíxjöi'bi' netu' ca na' rě'nitsquili' ulé'ili' neda', len ca na' ruhuí'nili' ni'a qui læ na' guc ni', lenca' ca rui' ládxi'li' neda'. Yúgu'të læ ni ben ga rudziji ladxa'a.

⁸ Zal-la' ben ga buí'nili' le buzuja' queëli' lu guich zi'al, cutu ruhui'nda' na'a. Zi'al bui'nda' cati' gúquibe'ida' ben ga buí'nili' lbi'ili' tu chi'idau', ⁹ san na'a rudzijda', clëg le buí'nili', san le ben ga bubí'i ládxi'li' yöl-la' ruhui'ni queëli' na'. Dios bugunë dxin yöl-la' ruhui'ni queëli', cui gchixi gníguili' ni'a qui le bentu' netu'. ¹⁰ Yöl-la' ruhui'ni na' rugunë dxin Dios run ga nu ubí'i ladxi' quië ulá nu na', ati' qui læ ni na' cutu ral-la' huí'niru' qui, san yöl-la' ruhui'ni le nac qui yödzyú ni run ga lat bunách. ¹¹ Gul-yutsca' ca bugunë dxin Dios yöl-la' ruhui'ni queëli' na'.

Ben ga rui' ládxi'li'-në' Dios.

Ben ga gú'nili' urujli' dxi'a.

Ben ga gleyli' nu na' ben dul-la'.

Ben ga rádxili'-në' Dios.

Ben ga bë' ládxi'li' gunli' ca rna xtidzë'ë Dios.

Ben ga nadxi'ili'-në' Dios gdu ládxi'li'.

Ben ga gú'nili' gunli' zxguia' nu na' ben dul-la'.

Benli' le nac bë' cutu bi dul-la' nabága'li' ni'a qui læ na' guc.

¹² Qui læ ni na', zal-la' buzuja' cni lu guich na', cutu guc ni'a qui nu na' ben dul-la', len clëg ni'a qui nu na' gzxaca' gdi'i, san quië gac bë' lahuë' Dios le nactë rui' ládxi'li' netu'. ¹³ Lë ni butíp ládxi'tu'. Clëgz bdip ládxi'tu' san rudzíjtsqui

ládxi'tu' le rudzǐjibi' bi'i Tito ni'a qui le benli' lbi'ili',
butipli' ládxi'bi'.

¹⁴ Bena' lbi'ili' zxön laubi' Tito, ati' cutu benli'
ga utui'da'. Bě'lentecztu' lbi'ili' didza' gdutë li, ati'
lëzca' cni nac gdutë li didza' bē'lentu'-bi' Tito cati'
bentu' lbi'ili' ba la'n. ¹⁵ Zeaj racr gdu ca nadxi'ibi'
lbi'ili' bi'i Tito cati' rajneybi' ca na' benli' ca rna
xtídza'tu', len ca na' benli'-bi' ba la'n lu yöl-la'
radxi Dios queëli' len lu yöl-la' nöxj ladxi' queëli'.
¹⁶ Rudzǐjitsquida' le gac uzxöni ladxa'a lbi'ili' gdu
ladxa'a.

8

Ca ral-la' unödzej le dë qui, nu rejlä' Cristo

¹ Na'a, böchi' lza'adau', ré'nitu' quíxjöi'tu' lbi'ili'
ca nac le buzá' ladxë'ë Dios quegac yugu' cö'
bunách queë' Cristo luyú Macedonia. ² Zal-la'
szxöni gulazaca' gulagui'ë lu yugu' le gzxi' bē'
lequë', szxönitër guludzijnë' len gdu ládxi'quë'
gulunödzejë' szxöni zal-la' nacquë' bunách yechi'.
³ Neda' runa' lna' lau quequë', gdu ládxi'quë'
gulunödzejë' yúgu'të tsca gulazáqui'në', len gu-
lunödzejrë' tsca gulazáqui'në'. ⁴ Bayúdx gulanabnë'
netu' len szxöni gláta'yuë' lautu' güi'tu' lequë'
latj tsaxön len netu' láclenë' böchi'ru' ta'yejlë'ë
Cristo. ⁵ Glunrë' ca guqui icjtu' lunë', le guludöd
cuinquë' zi'al lu në'ë Xanru' lenca' lu na'tu' netu',
le nac le rdzag ladxë'ë Dios. ⁶ Qui lë ni na'
gnábitu'-bi' bi'i Tito udx gunbi' xchinbi' ga ni'
zoali', utubbi' dumí runödzejli' lu yöl-la' dxi'i ladxi'
queëli', ca na' gzu laubi' benbi' zi'al. ⁷ Nacli' blau
ca nac yúgu'të le runli', ca réjlä'li' Cristo, len ca

réjni'li', len ca ruzéjni'li' bunách, len ca rui' ládxi'li' lza'li', lenca' ca nadxi'ili' netu'. Lézca' cni ral-la' gacli' blau ca gáclenli' lza'li', lu yöl-la' dxi'i ladxi' queëli' bi unödzejli' quequë'.

⁸ Cutu rna bé'ida' lbi'ili' gunli' cni. Ru'a didza' ca tun yela'gac bunách, tu'nödzej gdu ládxi'gac, quië guna' ga gunli' le gac bë' nac gdu ca nadxi'ili' lza'li'. ⁹ Nöziczli' le buzá' ladxë'ë queëru' Xanru' Jesucristo. Blé'inë' yöl-la' tsahui' san quië gáclenë' lbi'ili' böaquë' yechi' quië gata' queëli' yöl-la' tsahui', le guquë' Lë' yechi'.

¹⁰ Cni runi neda: Dxi'ar gac queëli' udx gunli' lë na' gzu lauli' runli' chguc tu iz. Gucli' blau, clëgz ca bunödzejli', san lëzca' ca gú'nili' unödzejli'. ¹¹ Na'a, gdu ládxi'li' gul-syúdx gunli' lë na' gzu lauli' runli', gdu ládxi'li' bunödzejli'. Gul-nödzej na'a tsca sáqui'li'. ¹² Chqui' ré'nili' bi unödzejli', Dios runë' ba la'n le runödzejli' tsca nac le dëz queëli'. Cutu rnabë' unödzejrli' tsca le dëz queëli'.

¹³ Cutu rë'nda' guna' ga unödzejli' le gaclen yezica' bunách ga gdxintë yadzj queëli'. ¹⁴ Rë'nda' gac tuz ca dë queëli', len quequë'. Na'a szxöni dë queëli' le gac unödzejli' quië bi gata' quegac nup ni' ryadzj quequë'. Ní'r cati' bi yadzj queëli', lequë' huac bi lunödzejë' queëli' quië cni gac tuz ca dë queëli' len quequë' yúgu'tëli'. ¹⁵ Lëzca' cni nayúj lu guich la'y, rna: “Nu na' butúb szxöni, cutu bugá'n qui, ati' nu na' butúb lati'z, cutu byadzj qui.”

Ca runbi' Tito lenca' nup dzaggac lëbi'

¹⁶ Xclenë' Dios, Lë' benë' ga rui' ládxi'bi' lbi'ili' bi'i Tito ca na' rui' ladxa'a lbi'ili' neda'. ¹⁷ Clëgz runbi' ca rna xtidza'a bi gnabda'-bi', san le rui'

ládxi'czbi' lbi'ili', racz queëbi' gú'nibi' tsajyubi' lbi'ili'.

¹⁸ Rsöla'tu'-në' tsazzön len läbi' böchi'ru' na' tun lë' ba la'n yúgu'të cö' bunách queë' Cristo, le runë' dxi'a dxin qui didza' dxi'a. ¹⁹ Yetú ca', gulabö bönni' ni yugu' cö' bunách queë' Cristo quië tséajlenë' tsazzön netu' gua'tu'lë na' runödzjli' quië gac yöl-la' ba queë' Xanru', len gac bë' ca' rui' ládxi'ru' lza'ru' ta'yejlë'ë Cristo. ²⁰ Cni gac, gunë' netu' tsazzön quië nutu nu bi gac gnë queëtu' ca rúnlentu' dumí na' runödzjli' szxöni, le gaclen bunách yechi'. ²¹ Rui' ládxi'tu' guntu' le nac dxi'a, clëgz lahuë' Xanru', san lëzca' laugac bunách.

²² Rsöla'tu'-në' ca' tsazzön len lequë' yetüë' böchi'ru', zian lzu gzxi' bë'tu' lë', ati' nac bë' rë'nnë' gáclenë' rë'u gdu ladxë'ë. Yetú ca', le ruzxöni ladxë'ë lbi'ili', ré'ntërnë' ca' gáclenë' rë'u lu dxin ni. ²³ Chqui' nu bi gnab ca nacbi' bi'i Tito, nacbi' lza'a, rúnlenbi' neda' tsazzön dxin quië gáclentu' lbi'ili'. Chqui' nu bi gnab ca nacquë' yezíca'rë' böchi'ru' na', nasöla'gac lequë' yugu' cö' bunách queë' Cristo, ati' tunë' ga gac queë' Cristo yöl-la' ba. ²⁴ Gul-gún ga gac bë' nadxi'ili' lequë' quië láquibe'i runli' cni yugu' cö' bunách queë' Cristo, len la'nözi nac gdutë li didza' dxi'a rui'tu' ca nac queëli'.

9

Ca nac dumí rutubru' le gaclen böchi'ru'

¹ Ca nac le runödzjli' quequë' böchi'ru' ta'yejlë'ë Cristo, cutu run bayúdx uzuja' queëli' lu guich ni. ² Chnözda' ca ré'nili' gunli' lë ni, ati' ru'a didza' laugac bunách ta'yejlë' Cristo luyú Macedonia ni

ca nac le dxi'a runli'. Rguíxjöi'da' lequë' ca nac queëli', zoali' luyú Acaya, chguc tu iz chzoa gunli' lë ni, ati' le rui' ládxi'li' gunli' lë ni, bdip ládxi'gac yelati'z cuguluhuöatë bunách ni ta'yejlë' Cristo. ³ Na'a, rsöla'a queëli' yugu' böchi'ru' ni quië gac bë' nac gdutë li didza' rui'tu' ca nac queëli', ati' nac ca na' chgnia' queëli', chzoa gunli' lë na' gaclen lza'ru'. ⁴ Chqui' la'za'clen tsazxön neda' la'gac bunách Macedonia ta'yejlë' Cristo, ati' gac bë' cutu zuini gunli' lë na', ni'r utui'tu' le buzxöni ládxi'tu' lbi'ili', ati' lbi'iczli' ca' ral-la' utui'li'. ⁵ Qui lë ni na' gúquida' ral-la' gsöla'a yugu' böchi'ru' ni la'dxín ga zoali' zi'al ca neda', ati' laclen lbi'ili' quië udx utubli' lë na' gzxí' lu na'li' unödzjli'. Cni gac, udx utubli' dumí na' zi'al ca gdxina', ati' gac bë' runödzjli' le ré'niczli' len clëg le rqui'itu' lbi'ili' bi unödzjli'.

⁶ Gul-tsajnéy lë na' rna:

Nu raz ruzóa lati'z, lati'z ca' uzí'.

Nu raz ruzóa szxöni, szxöni ca' uzí'.

⁷ Tu tuli' ral-la' unödzjli' tsca na' chnuzoali' icj ládxi'dau'li', len clëg lu yöl-la' ruhui'ni queëli' o le run bayúdx, le nadxi'inë' Dios nu runödzj gdu ladxi'.

⁸ Dios gac gunnë' queëli' szxönitër ca rquínili' quië gata' queëli' yúgu'të lë na' rquínili', ati' ugá'n queëli' quië gac gáclenli' nu bi ryadzj qui.

⁹ Lëzca' cni nayúj lu guich la'y, rna:

Gdu ladxë'ë bunödzjë' quegac bunách yechi'.

Nac bë'tecz yöl-la' dxi'i' ladxi' queë'.

¹⁰ Dios, Nu runn queëru' bi gaz uzoaru', lenca' bi gui'j gáguru', gunnë' ca' queëli' bi unödzjli', le nac ca lë na' nu raz ruzóa, len gunë' ca' ga la'yán le lapli' le nacgac le dxi'a runli'. ¹¹ Dios gunë'

ga gáta'tër queëli' yöl-la' tsahui' quië gac unödzejli' szxöni. Cni gac, yugu' le unödzejli', lë na' quistu' uláz queëli', gun ga la'ná bunách zian: “Xclenë' Dios.”
¹² Lë na' runödzejli' le gaclen böchi'ru', clëgz güi' quequë' le ta'yadzjnë', san gun ga la'në' xclenë' Dios. ¹³ Cati' gunli' cni, la'gu'ë Dios yöl-la' ba le gac bë' runli' ca rna didza' dxi'a queë' Cristo ca na' rnali' runli'. La'gu'ë Lë' yöl-la' ba ca', le nacli' dxi'i ladxi', runödzejli' quequë' lenca' quegac yezica' bunách. ¹⁴ Lulidzë' Dios la'nabnë' Lë' gáclenë' lbi'ili' le nadxi'icnë' lbi'ili' ni'a qui le buza'tsca ladxë'ë queëli' Dios. ¹⁵ Xclenë' Dios, bennë' queëru' tu le nactër Isaca'.

10

Yöl-la' uná bë' dë lu në'ë Pablo

¹ Ta'ná bunách naca' nöxj ladxi' cati' zóalena' lbi'ili', san cati' zoa' zi'tu' ga zoali' rsídxtsquida' lbi'ili' ca ruzuja' lu guich. Le naquë' nöxj ladxi' len dxi'i ladxi' Cristo, neda', Pablo, ráta'yua' lauli' ² cui gunli' ga gun bayúdx gsidxda' lbi'ili' cati' gdxina' ga zoali'. Chzoa gsidxda' nup ni' ta'ná runtu' dxin ni lu yöl-la' bunáchz queëtu'. ³ Le nactë nactu' bunách, san clëg racz queëtu' runtu' xchinë' Dios. ⁴ Yugu' le rneytu' lu gdil-l, cutu nacgac ca le ta'néy lu gdil-l bunách yödzlyú ni, san yugu' le rneytu' lu gdil-l napgac yöl-la' huac queë' Dios, le ruguntu' dxin rusnittu' le nalgac qui tu' xöhui'.

⁵ Rusnittu' yugu' didza' cunác z tu'zxöni ládxi'gac bunách len yúgu'të le tun ga tun ba zxön cuinquë' len le tun ga cutu lumbë'ë Dios. Runtu' ga gac la'ná bé'inë' yúgu'të le ta'zá' ládxi'quë', lë na' tun ga ta'dá'baguë'ë Dios, ati' runtu' ca' ga tunë' ca

rnë' Cristo. ⁶ Töd gunli' le gac bë' nac gdu ca runli' ca rna xtidzë'ë Cristo, soatu' sina' guntu' zxguia' yúgu'të nup ni' ta'dá'baga' xtidzë'ë.

⁷ Ruyuli' le nalá' lahuiz. Chqui' ráquinë' náquinë' queë' Cristo nu bönni' dzaguë' lbi'ili', ral-la' gáquibe'inë' ca' lë ni: Ca na' lë' náquinë' queë' Cristo, lëzca' cni netu' náqitu' queë' Cristo. ⁸ Cutu ca' rutui'da' zal-la' gdöd bë'i ben ba zxön cuina' ca nac yöl-la' uná bë' budödë' lu na'tu' Xanru'. Lë na' dë lu na'tu' nac quië guntu' ga gacr gdu ca réjlë'li' Cristo, len clëg quië usnittu' lbi'ili'. ⁹ Cutu rë'nda' gáquili' rë'nda' gun gádxida' lbi'ili' ni'a qui le ruzuja' queëli' lu guich ni. ¹⁰ Nacuá' ni' nup la'ná: “Yugu' le ruzujë' queëru' lu guich Pablo, rsidxnë' len rdínlenë' rë'u, san cati' zóalenë' rë'u runë' nöxj ladxi', len didza' gul-l ru'ë.” ¹¹ Nu na' rui' cni didza' ral-la' gáquibe'i lë ni: Ca na' nactu' cati' bi ruzujtu' queëli' lu guich tsal ni zoatu' zi'tu' ga zoali', gactu' ca' lu le guntu' cati' ni' sóalentu' lbi'ili'.

¹² Le nactë cutu nactu' rugu ladxi' quië gnatu' nactu' tuz ca nacgac nup ni' tun ba zxön cuingac. Bunách cunözi nacgac nup ni'. Lu le ta'zá'z ládxi'quë' tu'zóë' ca ral-la' lac bunách, len ta'bequi xbeynë' la' légaczë' tsca nac lë na' ta'zá'z ládxi'quë'. ¹³ Netu' cutu gunr ba zxön cuintu' ca ral-la' guntu', san ca nacz dxin budödë' lu na'tu' Dios, ati' lu dxin ni, ral-la' guntu' lei ga ni' zoali' lbi'ili'. ¹⁴ Chqui' budödë' lu na'tu' Dios dxin guntu' ga zoali', cutu ca' gdöd bé'itu' ca bentu' cati' bdxintu' ga zoali', bentu' lban ga zoali' qui didza' dxi'a. ¹⁵ Cutu run ba zxön cuintu' ca nac dxin nungac yezica' bunách, san ca nacz dxin na' budödë' Dios lu na'tu'. Runtu'

löz gacr gdu ca réjlë'li' Cristo quië gac guntu' dxin ga zoali' le nacr lsaca', tsca nac le budödë' lu na'tu' Dios guntu'. ¹⁶ Ni'r gac guntu' lban qui didza' dxi'a ga nacuá' yöd' dzö' zi'tu'r ga zoali'. Cni gac, cutu gun bayúdx gun ba zxön cuntu' ni'a qui dxin nungac yezica' bunách, lë na' budödë' Dios lu na'gac.

¹⁷ Nayúj lu guich la'y le rna:

Nu rë'ni bi gun zxön,
Le benczë' Xanru' ral-la' gun zxön.

¹⁸ Nurujë' dxi'a bönni' cati' rnë' Xanru' nurujë' dxi'a len clëg cati' ru'ë cni didza' qui la' cuinzë' bönni' na'.

11

Ca naquë' Pablo, len ca naquë' bönni' tun cuinquë' gbaz queë' Cristo

¹ Rë'nda' gua' glenli' neda' tsal ni gu'a didza' lu yöl-la' cunözi quia'. Gul-zá' ládxi'li' quia'. ² Rui' ladxa'a lbi'ili' ca na' Dioscz rui' ladxë'ë lbi'ili', le nacli' ca nachi' tubi' bi'i ngul ra'bandau', nac gdu ládxi'bi', buschina'-bi' lahuë' Cristo quië utság ná'lenbi' Lëczë'. ³ Rádxida' gdxin queëli' nu si' ye'i lbi'ili', gun ga usanli' ca nadxi'ili'-në' Cristo gdu ládxi'li', ca na' guc queënu Eva cati' lu yöl-la' sina' qui gzxi' ye'i lënu Satanás tu' xöhu'. ⁴ Cni rnia' le rui'li' latj gdu ládxi'li' nu za' queëli', run lban qui zxba queë' Jesús, le nadzá' ca nac zxba bentu' lban qui netu', ati' rzi' lu na'li' tu bö' len tu didza' dxi'a nadza'gac ca nac Bö' La'y na' len didza' dxi'a na' gzxi' lu na'li' lu na'tu' netu'. ⁵ Ráquida' cutu nacra' cuidi'z ca naquë' bönni' ni' náctërquë' blau, ráquili' naquë' gbaz queë' Cristo. ⁶ Nazx ca' naca' cuidi'z

ca ru'a didza', san cutu naca' cuidi'z ca nac yöl-la' rejni'i napa'. Zian lzu, len zian ca bului'itu' lbi'ili' ca nac yöl-la' rejni'i naptu'.

⁷ Nazx ca' cutu nac dxi'a tu le bena', cutu bi buquizzja' lbi'ili' cati' bena' lban ga zoali' qui didza' dxi'a. Ben cuina' ca'z, san bena' ga gucli' lbi'ili' zxön. ⁸ Buguna' dxin le naqui quegac yezica' cö' bunách queë' Cristo, le gzxí'a dumí gulunödzejë' quia' lequë' quië guc bena' dxin ga zoali' lbi'ili'. ⁹ Cati' gzóalena' lbi'ili' len byadzj quia', cutu busaca' zi'a nituli' lbi'ili', san lë na' byadzj quia', gulunödzejë' quia' böchi'ru' guladxiné' quia', gularujë' luyú Macedonia. Gatga busaca' zi'a lbi'ili', ati' la' tuz ca guna'. ¹⁰ Ni'a qui le nac gdtë li queë' Cristo zoalen neda', cutu soa' dxiz, gun ba zxön cuina' ca nac lë ni gdu luyú Acaya. ¹¹ ¿Naru' ráquitsali' rnia' cni le cunadxi'ida' lbi'ili'? Nözcznë' Dios nadxi'ida' lbi'ili'.

¹² Gúntecza' ca runa' na'a, cui gata' latj quequë' lun ba zxön cuinquë' bönni' ni' ta'në' nacque' gbaz queë' Cristo len ta'në' tunë' xchinë' Lë' ca runtu' netu'. ¹³ Cutu ca' nacque' gbaz nasölë'ë Cristo. Ta'zí' yë'ë ca nac dxin tunë' len tun cuíngaczë' gbaz queë' Cristo. ¹⁴ Cutu ral-la' ubániru' ca tunë' bönni' na'. Lëzca' Satanászcz, tu' xöhui', ruluí' cuini ca gbaz la'y queë' Dios, rdë' lu yení'. ¹⁵ Qui lë ni na' cutu ral-la' ubániru' chqui' yugu' huen dxin qui tu' xöhui' na' tu'luí' cuinquë' ca nup tun xchini Nu na' nac tsahui'. Udx quequë' ca rajlöz le tunë'.

Yugu' le gzxaca' gdi'ë Pablo

¹⁶ Leyúbl rëpa' lbi'ili': Nutu nu ral-la' gaqui nachixi icja'. San chqui' ráquili' nachixi icja',

gul-güi' neda' latj gu'a didza' ca bönni' nachixi icjè', gun ba zxön cuina' tu chi'idau'. ¹⁷ Didza' ni ru'a cutu nac le rna bè'ë Xanru', san ru'a didza' ca bönni' nachixi icjè', run ba zxön cuina'. ¹⁸ Nacu'ë zian bönni' tun ba zxön cuinquè' ca nacgac le tunè' lu yöl-la' bunáchz quequè'. Qui lè ni na', neda' ca' gun ba zxön cuina'. ¹⁹ Le ráquili' racli' szxöni, gdu ládxi'li' rui'li' latj lu'è didza' bönni' nachixi icjquè'. ²⁰ Rui'li' ca' latj nu gun lbi'ili' bönni' nadá'ugac, o nu cua le dè queëli', o nu gna be'i lbi'ili', o nu ucá'n lbi'ili' ca'z, o nu capa' rú'ali'. ²¹ Rutui'da' rnia' lè ni: Cutu bentu' cni queëli' le gdöd bè'i guctu' nöxj ladxi'.

Chqui' zoa nu nac rugu ladxi' gun ba zxön cuini, neda' ca' gaca' rugu ladxi', gu'a didza' ca bönni' nachixi icjè'.

²² ¿Naru' nacquè' bönni' hebreo? Ca' naca' neda'.

¿Naru' nacquè' bönni' Israel? Ca' naca' neda'.

¿Naru' nacquè' zxi'n xsoè' Abraham? Ca' naca' neda'.

²³ ¿Naru' nacquè' huen dxin queè' Cristo? Ca' náctëra' neda' zal-la' ru'a didza' ca bönni' nachixi icjè' cati' rnia' cni.

Béntëra' dxin ca glunè' lequè'.

Gyu'a lidx guia zianr lzu ca gulayu'è lequè'.

Gulazé'itsqui neda' yu bunách zianr lzu ca gac quequè'.

Gzoa banádx gatia' zianr lzu ca gzoa quequè'.

²⁴ Gayu' lzu gulaguinë' neda' guid bönni' judío.

Tu tu lzu na' gulaguinë' neda' chënna uruá' lzu.

²⁵ Tsonn lzu gulaguinë' neda' gba'y.

Tu lzu gululadxè' neda' guiöj.

Tsonn lzu gzoa' tu lë'i barco guc ditj, bötj lu nis
zxön.

Tu lzu gzoa' gdu tu yël len tu dza lu nis qui nis zxön.

²⁶ Zian lzu cati' ni' yu'a nöz,

gdöda' gap gzoa' banádx yugu' lu yegu,

len gap gzoa' banádx lu na'quë' gban,

len gap gzoa' banádx lu na'quë' bönni' uládz quia',

len gap gzoa' banádx lu na'quë' bönni' gza'a,

len gap gzoa' banádx lu yödz,

len gap gzoa' banádx lu latj ca'z,

len gap gzoa' banádx lu nis zxön,

len gap gzoa' banádx lu na'quë' bönni' ta'zí' yë'ë,
ta'në' nacquë' böchi'ru' ta'yejlë'ë Cristo.

²⁷ Dxin zxön bena' len budú ladxa'a.

Zian lzu cutu guta' quia' latj gasia'.

Gduna' len gbidxa'.

Zian lzu cutu guta' quia' bi gahua', o ga utsë'i
cuina', o lari' gacua'.

²⁸ Yetú ca', yúgu'të dza ruúbi rugui'ida' le rui'tsca
ladxa'a yúgu'të cö' bunách queë' Cristo. ²⁹ Cati'
nu rcuidi', neda' ca' rcuídi'da'. Cati' nu run ga
gchixi gnignë' tu böchi'ru', rleyda' nu run cni.

³⁰ Chqui' run bayúdx gun ba zxön cuina', gun ba
zxön cuina' ca nac le nacgac bë' rcuídi'da'. ³¹ Dios,
Xuzë' Xanru' Jesucristo, gactecz queë' yöl-la' ba.
Lë' nözcne' ru'a didza' gdutë li. ³² Cati' ni' gzoa'
lu yödz Damasco, bönni' ni' guta' lu në'ë uláz queë'
bönni' rna bë'ë, lë' Aretas, bucu'ë bönni' gulabö'
nisië' quië la'zönë' neda' ³³ san böchi'ru' ni' gu-
ludödë' neda' tu ga ra'a yení' qui yu'u, yu'a tu
bdö'a zxön, guluzötjë' neda' ni'l lu zö'ö run chi'i
yödz na'. Cni guc, bulá' lu na'quë' bönni' ni' gulabö'
nisië' neda'.

12

Yugu' le bului'inë' Pablo Dios

¹ Le nactë cutu ral-la' gun ba zxön cuina'. Zal-la' cni nac, na'a gu'a didza' ca nacgac le bului'inë' neda' Xanru' len le buzéjni'në' neda'. ² Núnbë'a-në' bönni' rejlë'ë Cristo, chguc chidá' iz zoa nu bchë' lë' yehua' yubá. Cutu nözda' chqui' gyijë' ni' lu gdu ca nayá' nabanë' o lu bö' nacczë'. Tuzë' Dios nöznë'. ³ Nözda' gyazië' latjlach queë' Dios, nazí' lei paraíso. Cutu nözda' chqui' gyijë' ni' lu gdu ca nayá' nabanë' o cutu. Tuzë' Dios nöznë'. ⁴ Tsal ni' zoë', byönnë' le tun ga nu rubani, yugu' le cudë' latj nu güi' didza' qui. ⁵ Bönni' ni huac guna' lë' zxön, san cutu gun ba zxön cuina'. Tuz gun ba zxön cuina' le rcuídi'da'. ⁶ La'naru' guë'nda' gun ba zxön cuina', cutu gaca' cunözi, le gnia' le nac gdutë' li. Na'a, cutu gun ba zxön cuina' le cutu rë'nda' nu gunr neda' ba la'n tsca le ble'i bena' neda', o tsca nac didza' byöni bë'a neda'.

⁷ Ni'r, cui töd bë'i gun ba zxön cuina' le blé'ida' lë na' tun ga nu rubani, Dios buzóë' lu xpëla'a tu huë' rlatsca ca rla ga rnë' yötsi'. Huë' na' guc ca tu le bugún dxin tu' xöhui', busaca' zi' neda'. Cni guc quia' cui töd bë'i gun ba zxön cuina'. ⁸ Tsonn lzu gúta'yua' lahuë' Xanru', gnabda' Lë' ugüë' xhuë'a na'. ⁹ Xanru' gudxë' neda': “Nactë quiu' le ruzá' ladxa'a quiu'. Uzí'tëru' xbey le ruzá' ladxa'a quiu' cati' rcuídi'nu'.” Qui lë ni na', rudzíjtsquida' le rcuídi'da'. Le rac cni quia', ráclentër neda' yöl-la' huac queë' Cristo. ¹⁰ Qui lë ni na', le nadxi'ida'-në' Cristo, rudzijda' cati' rcuídi'da', len cati' nu rulídz neda' zi', len cati' bi ryadzj quia', len cati' nu rbia

ladxi' neda', len cati' bi rac quia'. Cati' nacuídi'da', náptércza' yöl-la' huac queë' Lë'.

Pablo rui' ladxë'ë bunách queë' Cristo nacúa' Corinto

¹¹ Naca' cunözi le bë'a didza' ca nac le dxi'a bena' neda'. Lbi'iczli' benli' bayúdx bena' cni. Lbi'ili' ral-la' gunli' neda' ba la'n, ati' zal-la' cutu bi naca' neda', cutu ca' nacra' cuidi' ca nacquë' bönni' ni' nácgactërë' blau, ta'në' nacquë' gbaz queë' Cristo.

¹² Yugu' le bena' lu yöl-la' rböz zxön ladxi' quia' ga ni' zoali' nacgac bë' naca' gbaz queë' Cristo. Blé'ili' yugu' le bena', le nacgac bë' len le tun ga nu rubani, len yugu' yöl-la' huac zxön qui yehua' yubá.

¹³ Tuz le cutu bena' ga zoali' le bena' ga nacúa' yezica' cö' bunách queë' Cristo. Cutu busaca' zi'a lbi'ili' bi gunnli' le gui'j gahua'. Gul-nít lau neda' le cutu bena' cni queëli'.

¹⁴ Chzoa guida' ga zoali' le bunn lzu. Cutu bi gnaba' gunnli' quia'. Rë'nda' gunn cuinczli' quia' len clëg bi dë queëli'. Yugu' bi'i huë'ndau', cutu run bayúdx lugágubi' xuz xna'cbi'. Xuz xna'cbi' na' ral-la' lugahuë' zxi'nquë'. ¹⁵ Gdu ladxa'a utóa' yúgu'të le dë quia' len udód cuina' ni'a queëli' quië gac bi uzi'li' xbey, zal-la' ráquida' cati' nadxi'irda' lbi'ili', zeaj rhuechi' yöl-la' nadxi'i queëli' neda'.

¹⁶ Nözcizli' cutu busaca' zi'a lbi'ili'. Na'a, la'li' gnali' guca' sina', ati' len didza' cunác buzi'a xbali'. ¹⁷ ¿Naru' ráquitsali' gzxi' yé'ida' lbi'ili' cati' bsöla'a queëli' yugu' gbaz quia'? ¹⁸ Gúta'yua' laubi' bi'i Tito guidbi' ga zoali', ati' bsöla'a-në' tsazxön len lëbi' böchi'ru' na'. ¿Naru' ráquitsali' buzi'bi' xbali' bi'i Tito? ¿Naru' cu bentu' la' tuz ca runtu' bi'i Tito len neda', lenca' la' tuz didza' bë'tu'?

19 ¿Naru' ráquitsali' rubíj cuintu' dxi'a lauli' lbi'ili'? Lahuë' Dios rui'tu' didza' uláz queë' Cristo, ati' yúgu'të le runtu' nac quië gacr gdu yöl-la' rejle' queëli' Cristo, böchi' lza'adau'. 20 Rádxida' cutu gacli' ca rë'nda' gacli' cati' guida' ga zoali', ati' neda' cutu gaca' ca rë'nili' lbi'ili' gaca'. Rádxida' rdil-li' didza' len ruzxé'ili' lza'li', len rleyli' lza'li', len rulídz ditjli' lza'li', len rnëli' qui lza'li', len runli' ba zxön len runli' rusbö. 21 Cati' guida' ga zoali', chqui' cni rac queëli', rádxida' gunë' Dios ga utui'da' ca nac queëli', ati' gun bayúdx cödx'a ni'a quegac zian nup ni' glun dul-la' len cutu gulubí'i ládxi'gac ca nacgac le cunác dxi'a glunë', len yugu' le gulazë ládxi'quë' le cunác.

13

Pablo ruzéjni'në' bunách Corinto len rugapë' Dios lequë'

1 Le bunn lzu ni guida' ga zoali'. Nayúj lu guich la'y, rna: “Run bayúdx la'cuá' chop tsonn nup lun lna' lau chqui' nu bi uquí lzë'i.” 2 Chbuzéjni'da' nup glun dul-la' cati' ni' gzóalena' lbi'ili' le buróp lzu, ati' na'a ruzéjni'da' lequë' leyúbl lenca' yúgu'të nup tun dul-la', zal-la' ni zoa' zi'tu', rnia': Chqui' guida' ga zoali' leyúbl cutu gaca' nöxj ladxi' huadil-la' lequë'. 3 Rnabli' tu le gac bë' ru'a didza' uláz queë' Cristo. Lë na' guna' gac bë' ru'a cni didza'. Cutu ca' rcuíd'i'në' Cristo cati' bi runë' queëli', san lu yöl-la' huac zxön queë' runë' bi runë' queëli'. 4 Le nactë gdë'ë lë'i yag cruz ca nu rcuidi', san zoë' nabanë' le zoalen Lë' yöl-la' huac queë' Dios. Netu' ca' rcuíd'i'tu' tsazxön len Lë' san

le nactu' tuz len Lë' nabantu', zoalen netu' yöl-la' huac queë' Dios bi guntu' ga ni' zoali'.

⁵ Gul-yú cuinli' chqui' réjlë'li' Cristo o cutu. Gul-sí' bë' la' cuinzi'. ¿Naru' cu nõzili' zóalenë' lbi'ili' Jesucristo chqui' le nactë réjlë'li' Lë'?

⁶ Runtu' lõz nõziczli' le nactë netu' réjlë'tu' Cristo.

⁷ Rulidztu'-në' Dios rnábitu'-në' gáclenë' lbi'ili', cui gua'li' dö', clëg quië urujtu' dxi'a netu', san quië gunli' lbi'ili' le nac dxi'a zal-la' gáquili' rchixi rníguitu' netu'. ⁸ Cutu ca' gac tá'baga'tu' le nac gdutë li san gacz guntu' le rajlõz le nac gdutë li.

⁹ Qui lë ni na' rudzítu' cati' rcuídítu' ati' lbi'ili' rdíp ládxi'li'. Rulídztecztu'-në' Dios, rnábitu'-në' gunë' ga gac gdu ca réjlë'li' Cristo. ¹⁰ Qui lë ni na' ruzuja' queëli' lu guich lë ni tsal ni zoa' zi'tu' ga zoali'. Ni'r cati' guida' ga zoali' cutu gun bayúdx usaca' zi'a lbi'ili', uguna' dxin yöl-la' uná bë' nudödë' lu na'a Xanru', le nac quië utipa' ládxi'li' len clëg quië usnitia' lbi'ili'.

¹¹ Na'a, böchi' lza'adau', dip ládxi'li'. Gul-güí' ládxi'li' gac gdu ca réjlë'li' Cristo. Gul-güí' ládxi'li' ca' lë ni rëpa' lbi'ili'. Gul-gác tuz len lza'li' len gul-cõz dxí'adau'. Rnabda'-në' Dios sóalenë' lbi'ili'. Lë' nadxi'inë' rë'u len runë' ga rbözru' dxí'adau'.

¹² Gul-gáp Dios lza'li', tuli' yetuli', unída'li' lza'li'.

¹³ Yúgu'të böchi' lza'ru' ni tu'gapë' Dios lbi'ili'.

¹⁴ Rnabda'-në' Dios gunë' ga gata' queëli' yúgu'tëli' le ruzá' ladxë'ë queëru' Xanru' Jesucristo, len gdxi'inë' ca' lbi'ili', len gunë' ga gacli' tuz len Dios Bö' La'y. Ca' gac.

Didza' cub rucá'n tsahui'
New Testament in Zapotec, Southern Rincon
(MX:zsr:Zapotec, Southern Rincon)

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Southern Rincon

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Rincón Sur [zsr], Mexico

Copyright Information

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Southern Rincon

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

xxx

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

7feac3cb-fa00-54f1-b2be-b4d6aa29755b